

Dişi Bir Köpekte Reprodüktif Benign Kitleler ve İnguinal Fıtık Olgusu

Tuğra AKKUŞ^{1*}, Rahime YAYGINGÜL², Güneş ERDOĞAN¹, S. Serap BİRİNCİOĞLU³

¹Adnan Menderes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye.

²Adnan Menderes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye.

³Adnan Menderes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye.

Geliş Tarihi: 16.03.2016

Kabul Tarihi: 11.04.2016

Özet: Bu olguda, Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesine getirilen 10 yaşlı Alman Kurzhaar ırkı köpekte meme ve perineal kitleler ile inguinal fıtık olgusunun pre/postoperatif klinik ve histopatolojik bulguları sunulmuştur. Yapılan muayeneler ve cetvelle ölçümler sırasında sol kaudo-abdominal meme lobunda 23x15x10 cm büyüklüğündeki bir kitle, perineal bölgede sert kıvamlı ikinci, 8x6x4 ve 6x6x4 cm boyutlarında simetrik ve bitişik iki kitle ve sol inguinal bölgede reddedilebilen bir şişkinlik tespit edildi. Olgunun cerrahi tedavisi için genel anestezi altında memedeki kitle lumpektomi operasyonu, perinealdeki kitle ise vulvanın dorsalinden transversal bir ensizyon ile uzaklaştırıldı. Operasyon sırasında sol inguinal bölgeden her iki kornu uterusun fıtıklaşmış olduğu görüldü ve fıtık reddedildi. Kitlelerin histopatolojik muayenesinde meme dokusunda kistik papiller adenom, vaginada ise fibrom tespit edildi. Postoperatif 5 ay boyunca genel takip ve kontrollerde herhangi bir komplikasyona ve nüks olaylarına rastlanmadı. Sonuç olarak, kliniğimize gelen yaşlı bir köpekteki reprodüktif multiple iyi huylu kitleler cerrahi yöntemle başarılı bir şekilde sağaltıldı.

Anahtar Kelimeler: Meme tümörü, perineal fibrom, inguinal fıtık, köpek

Reproductive Benign Masses and Inguinal Hernia in a Bitch

Abstract: In this case, pre/postoperatively clinical and histopathologic findings at the case of mammary, perineal masses and inguinal hernia in 10 years old German Kurzhaar breed bitch were presented Adnan Menderes University Veterinary Faculty Animal Hospital. During clinical examinations and ruler measurement, it was determined a 23x15x10 cm size firm mass at the left caudo-abdominal mammary gland, another firm two perineal masses that were 8x6x4 ve 6x6x4 cm size, and a swelling in the left inguinal region which is compressible. For surgical treatment, the mass on mammary was removed with lumpectomy operation, and the masses on perineal region were removed by using the dorsal transverse incision above the vulva under general anaesthesia. During surgery, it was seen that both horns of uterus had herniated after excisions at the left inguinal region and, they were rejected. In the histopathological examination of masses, it was revealed that the cystic papillary adenoma in the mammary gland and fibroma in the vagina. Any new mass growth was not observed throughout 5 months, postoperatively. As a conclusion, the multiple reproductive benign masses in an old bitch referred to our clinic were operated successfully.

Keywords: Mammary tumor, perineal fibroma, inguinal hernia, dog

Giriş

Köpeklerde yaşın ilerlemesi ile birlikte neoplazik dokuların insidensi artmakta ve bu durum reprodüktif sistemde de kendini göstermektedir (Kennedy ve Miller, 1993; Hashimoto ve ark., 2002). Dişilerde meme dokusunda görülen tümöral kitleler çoğunlukla 8-12 yaş aralığında ve %25-42 oranında rastlanmaktadır. Tümör gelişiminde steroid hormonların aktif rol oynaması nedeniyle kısırlaştırılmamış veya ekzojen hormon uygulaması yapılan köpeklerde insidens daha yüksektir (Euler, 2011). Evcil hayvanlardaki genital organ tümörleri sıklıkla vagina ve vulvada, nadir olarak da uterus ve ovaryumda kaydedilmiştir (Joanna ve Jane, 2001). Köpeklerdeki vaginal ve vulvar tümörler %80-90 oranında iyi huylu olup, bu grupta leiomyom, leiomyosarkom, fibromlar bulunur (MacLachlan ve Kennedy, 2002; White ve Brearley, 2011). Fibromlar, mantar şeklinde ve geniş taban veya uzun pedikül ile bağlanmış bağdoku kitleleridir. Tekli ya da parçalı kitleler halinde vagina içi ya da

dışında yerleşim gösterip, vulva dudaklarından da dışarı sarkabilmektedir (Meuten, 2002; White ve Brearley, 2011). Ayrıca bu oluşumların meme tümörleri, sistitis, ovaryan kistleri, kistik endometriyal hiperplazi, adrenal ve granuloza hücre tümörleri ile ilişkili olabileceği bildirilmiştir (Cooper ve Valentina, 2002).

Edinsel inguinal fıtık olguları daha çok doğum yapmamış orta yaşlı köpeklerde görülür. Dişi köpeklerde ostium vaginale'den çıkan ve processus vaginalis olarak tanımlanan yağlı bir ligamentin gebelik ve doğum esnasında gerilmesi ile ostium vaginale genişler ve inguinal fıtığın oluşmasına zemin hazırlar (Joanna ve Jane, 2001). Köpeklerde diğer türlere oranla ostium vaginalenin daha geniş olması, östrus dönemi veya gebeliğe bağlı yüksek östrojen seviyesi, intraabdominal basıncı artıran çeşitli faktörler fıtık oluşumunda oldukça etkilidir (Fossum, 2007). Fıtık sebebiyle oluşan klinik bulgularda fıtıklaşan dokuların inkarserasyonu klinik açıdan önem taşımaktadır (Serin ve ark,

2009). Bu olguda yaşlı dişi bir köpekte görülen iyi huylu meme ve vagina tümörü ile kronik bir inguinal fıtık olgusunun pre/postoperatif klinik ve histopatolojik bulgularının sunulması amaçlanmıştır.

Olgu Tanımı

Çalışma materyalini Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesine getirilen ve dış bakıda sol kaudo-abdominal meme lobunda büyük kitleye sahip; 26 kg ağırlığında, 10 yaşlı dişi bir Alman Kurzhaar ırkı köpek oluşturdu. Alınan detaylı anamnez sonucunda; seksüel siklus tarihlerinin bilinmediği bununla birlikte hiç çiftleştirilmediği ve östrusların baskılanması amacıyla herhangi bir hormon uygulamasının yapılmadığı öğrenildi. Hastanın genel durumu ve fiziki kondisyonu iyi olmakla birlikte son günlerde iştahta azalma olduğu bildirildi.

Hastanın genel muayenesinde; inspeksiyonda sol kaudo-abdominal meme lobunda cetvelle yapılan ölçümle 23x15x10 cm büyüklüğünde (Şekil 1-a) ve muayene sırasında, perineal bölgede yuvarlak ve sert kıvamlı kitle palpe edildi. Vaginal inspeksiyonda patolojik bir akıntıya rastlanmadı (Şekil 1-b). Alınan anamnez bilgileri ışığında memedeki kitlenin son dört aydır hızlı bir gelişim gösterdiği ancak bu kitlenin deri yüzeyinde herhangi bir deformasyon veya lezyona rastlanmadığı kaydedildi. Son olarak sol inguinal meme lobu bölgesinde içeriye reddedebilen üçüncü bir şişkinlik daha görüldü. Şişkinliğin beş yıldır var olduğu ancak bu süreçte hiçbir cerrahi müdahalede bulunulmadığı belirtildi (Şekil 1-c). Abdominal radyografi ve inguinal bölge ultrasonografisinde belirgin bir bulguya rastlanmadı. Laboratuvar incelemelerinde akut yangıya ilişkin hafif lökositoz (WBC: $17.69 \times 10^3/\mu\text{l}$; NEU: $14.67 \times 10^3/\mu\text{l}$) görüldü.

Şekil 1. Memedeki kitle (1a), perineal kitle (1b), ve kasık bölgesindeki şişkinlik (1c).

Şekil 2. Meme dokusundan çıkarılan kitle.

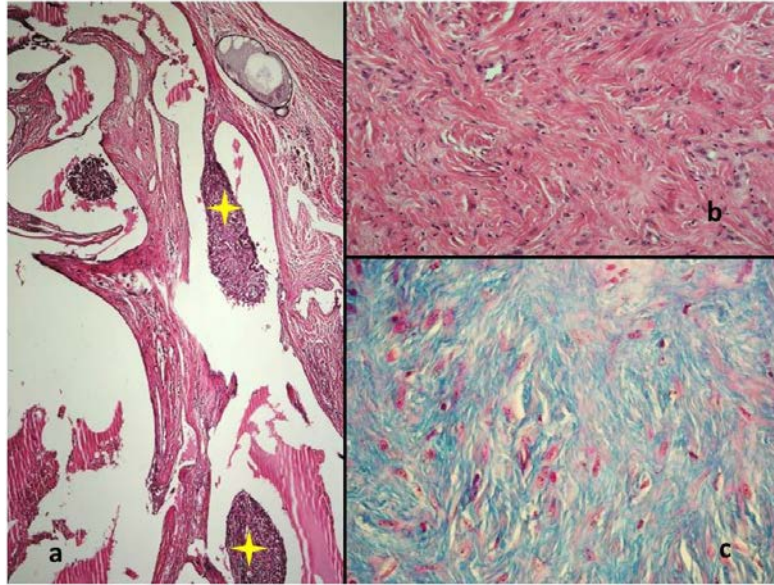
Şekil 3. Perineal bölgeden uzaklaştırılan kitleler.

Klinik ve radyolojik bulguları doğrultusunda üç ayrı bölgede tespit edilen bağımsız kitleler için cerrahi tedaviye karar verildi. Operasyonlar, 7mg/kg propofol (Propofol®, Abbot) ve %2'lik isofluran (Isoflurane®, Adeka) ile genel anestezi altında gerçekleştirildi. İlk olarak meme dokusundaki kitle (Şekil 2) lumpektomi tekniği ile alınarak bölge kapatıldı. Ardından perineal bölgedeki kitlenin uzaklaştırılması için vulvanın dorsalinden uygulanan transversal kesit uygulanarak küt şekilde ayrıldı. Çıkarılan kitlenin cetvelle ölçülüp 8x6x4 ve 6x6x4 cm boyutlarında, sapsız olduğu, iki bitişik simetrik parçadan oluştuğu görüldü (Şekil 3) ve ikinci operasyon bölgesi de sorunsuz bir şekilde kapatıldı. Operasyonun son aşamasında sol inguinal bölgedeki şişlik üzerinden yapılan ensizyon sonrası her iki boş kornu uterusun fıtıklaşmış olduğu tespit edildi. Gebelik veya inkarasyon bulgusuna rastlanmayan kornular abdominal boşluğa reddedildi ve bu fıtık deliği horizontal matress dikişi ile kapatıldı. Operasyon sonrası 5 gün süreyle 2,5 ml deri altı enrofloksasin enjeksiyonu (Baytril-K %5, Bayer®) uygulandı ve daha sonra 3 ay boyunca yapılan takip ve kontrollerde köpeğin genel durumunda düzelme, iştahın arttığı görüldü. Operasyon alanlarında herhangi bir komplikasyonla karşılaşılmadı ve

sonrasındaki beş aylık sürede yeni bir kitle oluşumu gözlenmedi.

Meme ve vaginadaki kitlelerden alınan kesitler %10'luk tamponlu formalin solüsyonunda tespit edildi. Otomatik doku takip cihazında rutin takipten geçirilen ve parafinde bloklanan dokulardan 5 µm kalınlığında kesitler alındı. Kesitlerin tamamı hematoksilin-eozin (HxE) ve Crossman's Trichrome boyama yöntemleri ile boyanarak ışık mikroskopunda incelendi (Culling, 1985). Sol kaudo-abdominal meme lobundan alınan kitle fluktuan kıvamlı olup, kesit yüzü polikistikti ve yaklaşık 2 L açık kahve renkli, seröz, bulanık sıvı aktığı görüldü. Mikroskopik incelemede, kesitlerde değişik çapta ve çok sayıda kistler belirlendi. İyi

kapsüllenmiş kistler içerisinde papiller epitel proliferasyonlar, eksudat ve az sayıda nötrofil lökosit infiltrasyonları vardı. Kistler arasındaki tubul sayısında ve epitellerinde kitlesel artış saptandı. Bu hücreler iyi diffensiye, kübik şekilli ve düzgün dizilimliydi (Şekil 4-a). Perineal kitlede ise iç içe demetler halinde düzenlenmiş bağdoku hücreleri görüldü. Neoplastik hücrelerin çekirdekleri hafif pleomorfik, mekik veya oval şekilli, ökromatikti (Şekil 4-b). Mavi boyanan fibrositler Crossman's Trichrome boyama ile kas dokudan ayrımı yapıldı (Şekil 4-c). Yapılan histopatolojik incelemeler sonucunda meme dokusunda papiller kistik adenom, perineal bölgede ise fibrom tespit edildi.

Şekil 4. Memede proliferasyon alanları görülen (yıldız), papillar kistik adenom (a) ve vaginal fibrom (b-c). HxE, X100. Eozinofilik kollajen demetleri ile hafif pleomorfik, mekik veya oval şekilli bağdoku hücreler. HxE, x200 (2-b). Crossman's Trichrome x400 (2-c).

Tartışma ve Sonuç

Meme kitlelerinin dış görünüşleri ve lokalizasyonları ile ilişkin olarak, sınırları belirgin veya belirsiz, metastaz özellikli veya olmayan, deri altında hareketli ve yavaş büyüyen kitlelerin bu özellikleri histopatolojileri hakkında bir takım fikir verebilmektedir. Dişi köpeklerde en yaygın görülen meme kitleleri %40 oranında iyi huylu miks kitlelerdir (Baştan ve Zonturlu, 2002).

Epitelyal orjinli iyi huylu kitleler arasında tubuler adenom, papiller adenom, kistik tubuler adenom, papiller kistik adenomlar bulunmaktadır (Meuten, 2002; Salas ve Marquez, 2015). Memede görülen iyi huylu kitlelerde riskli dönem 10 yaş civarıdır (Sorenmo, 2003; Zatloukal ve ark., 2005). Yapılan çalışmalarda yaş ilerledikçe memede kitle

görülme sıklığı artmakta olup ileri yaşlarda görülen meme kitlelerinin kötü huylu olma riski yüksektir. Baştan ve Zonturlu (2002), 5-9 yaş aralığında memedeki kitlelerin %43.8'i kötü huylu, %56.2'si iyi huylu olduğunu saptamışlardır. Aynı çalışmada daha yaşlı köpeklerde görülen kötü huylu kitle oranını %64.3, iyi huylu kitle oranını ise %35.7 olarak bildirmişlerdir. Sunulan olguda kitlenin sapsız, solid bir yapıda olması ve histopatolojik inceleme sonucunda iyi karakterde olması verilen yaş sınırları için uyumludur.

Vaginal neoplazmların memede görülen kitleler ile ilişkili olabileceği (Cooper ve Valentina, 2002), dolayısıyla perineal kitle cerrahisinde eksizyonun tek başına yeterli olmayıp östrojen

kaynağının ortadan kaldırılması için beraberinde yapılacak ovariohisterektominin prognoz üzerindeki olumlu etkisi bilinmektedir (McLaughlin ve Jacks, 2003). Sunulan olguda üç bölgeden uygulanan cerrahi sırasında uzayan anestezi süresinin taşıdığı risk nedeniyle meme zincirinin alınması ve kısırlaştırma işlemi gerçekleştirilmemiştir. Benzer olgularda postoperatif süreçte yinelenen rutin kontroller ile yeni kitle oluşumunun izlemi bu durumun yaratacağı komplikasyonları azaltılabilir. Olguda perineal kitleye bağlı konstipasyon veya üriner obstrüksiyon görülmemesi, yapılacak detaylı muayenelerin önemini vurgulamaktadır. Yine çok çeşitli komplikasyonları bulunan inguinal fitik olgusunun (White ve Brearley, 2011) sunulan bu olguda beş yıldır klinik sorun oluşturmaması yukarıda belirtildiği gibi hekimlerin sadece anamnez bilgisi ile sınırlı olamayacağını detaylı muayenelerin önemini vurgulamaktadır. Sonuç olarak, 10 yaşlı bir dişi köpekte görülen üç önemli reproduktif patoloji aynı anda tespit edilmiş ve başarılı bir şekilde sağaltılmıştır.

Kaynaklar

- Baştan A, Zonturlu AK, 2002: Köpek meme tümörlerinde yaş, ırk, tümör tipi ve yerleşim yeri arasındaki ilişkinin araştırılması. *Ankara Üniv Vet Fak Derg*, 49, 203-206
- Cooper BJ, Valentine BA, 2002: Tumors of muscle. In: "Tumors in Domestic Animal" Ed; Meuten DJ, Iowa State Press, California, USA.
- Culling AF, Allison TR, Barr TW, 1985: Cellular Pathology Technique, 4th Edition, London: Butterworth & Co.(Publ.) Ltd., USA.
- Euler H, 2011: Tumors of the mammary glands. In "Canine and Feline Oncology", Ed; Dobson JM and Lascelles BDX, Replika Press Pvt, Ltd., India.
- Fossum TW, 2007: Inguinal, scrotal and femoral hernias. In "Small Animal Surgery", Ed; Fossum TW, Dewey CW, Horn CV, Johnson AL, McPhail CM, Mosby, St Louis, USA.
- Hashimoto S, Yamamura H, Sato T, Kanayama K, Sakai T, 2002: Prevalence of mammary gland tumor of small breed dog in the Tokyo metropolitan area. *Journal of Veterinary Epidemiology*, 6, 85-90.
- Joanna M, Jane D, 2001: Small Animal Oncology. 1st ed., Blackwell Science Ltd., United Kingdom.
- Kennedy PC, Miller RB, 1993: The female genital system. In "Pathology of Domestic Animals", Ed; Jubb KVF, Kennedy PC, Palmer N, Academic Press., San Diego, California, USA.
- MacLachlan NJ, Keneddy PC, 2002: Tumors of the genital systems. In "Tumors in Domestic Animal", Ed; Meuten DJ., Iowa State Press., California, USA.
- McLaughlin ME, Jacks T, 2003: Progesterone receptor expression in neurofibromas. *Cancer Research*, 63, 752-755.
- Meuten DJ, 2002: Tumors in Domestic Animals, 4th Edition Iowa State Press, Ames, Iowa, USA
- Salas Y, Marquez A, 2015: Epidemiological study of mammary tumors in female dogs diagnosed during the period 2002-2012: A growing animal health problem. *Plos One*, 1-15.
- Serin G, Yaygınül R, Tarımcılar T, Sarierler M, 2009: An incarcerated inguinal hysterocele in a pregnant bitch: A case report. *Veterinari Medicina*, 54, 382-386
- Sorenmo K, 2003: Canine mammary gland tumor. *Veterinary Clinics of North America Small Animal Practice*, 33, 573-596
- White RN, Brearley M, 2011: Tumors of the urogenital system. In "Canine and Feline Oncology", Ed; Dobson JM and Lascelles BDX, Replika Press Pvt, Ltd., India.
- Zatloukal J, Lorenzova J, Tichy F, Necas A, Kecova H, Kohout P, 2005: Breed and age as risk factors for canine mammary tumours. *Acta Veterinaria Brno*, 74, 103-109.

***Yazışma adresi:** Tuğra AKKUŞ

Adnan Menderes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi,
Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye.
E-mail: tugraakkus08@hotmail.com